GAZETA KRAKOWSKA

Nro 82.

Z KRAKOWA DNIA 14 PAZDZIERNIKA 1818 Roku WE SZRODĘ

Z Warszawy d. 6 Października.

N. Cesarzowa i Królowa nasza Elżbieta Alexiejowna przybyła do Lipska w d. 24 Września około północy, wsrod odgłosu dzwonów, oswiecenia miasta i radosnych okrzyków ludu. NN. Królestwo Jchmość Sascy przyymowali Ją w przygotowanych dla Niey pokoiach. Nazaiutrz N. Cesarzowa odwiedziła Królestwo Jchmość, którzy Ją nawzaiem odwiedzili. Po odprawieniu modłów w kaplicy Greckiey, N. Cesarzowa udała się około godziny 10tey przed południem w dalszą drogę do Weimaru, a w godzinę potem wyiechali Królestwo Jchmość na powrot do Drezna.

Z Suwałk d. 21 Września.

N. Cesarzowa, Matka szczęśliwie nam Panuiącego Cesarza i Króla, przeiazdem z Peterzburga do kraiów Niemieckich, przybyła w granice Województwa Augustowskiego d. 17 b. m. gdzie od oczekiwanych na iey przybycie JWW. Radcy Stanu Sumińskiego, Prezesa Kommissyi Woiewodzkiey Zielinskiego, Pułkownika Adjutanta Jego Cesarzewicowskiey Mości W. Xcia Konstantego, Kickiego, oraz Kapitana Adjutanta od boku JO. Xcia Namiestnika Królewskiego W. Miroszewskiego, powitana i od tychże przeprowadzona, przebywszy 20 mil drogi, ziechała w pozną noc do miasta tuteyszego. Przed wiazdem do którego, przed bramą umyślnie przygotowaną i ozdobnie oświeconą (spotkana przez Prezydenta miasta, przez cechy z chorągwiami, gdzie także i Starozakonni mieszkańcy miasta z ich rodalem stawili się, przy okrzykach zgromadzonego ludu. Niech żyie dobra Matka Naylepszego naszego Króla: zaiechała przed dom JW. Prezesa Kommissyi Wojewódzkiey, z całą starannością do Jey noclegu przystoynie urządzony. Przy wschodach tegoż domu Urzędnicy woyskowi i cywilni Władz mieyscowych oddali hołd swoiego uszanowania N. Cesarzowey, która na pierwszym wstępie z nadzwyczayną uprzeymością oświadczyła swoie szczere zadowolnienie za te wszystkie starania i usilność, iaką dostrzegła w całem usposobieniu do Jey podroży i przyięcia; przez tychże samych urzędników odprowadzoną została do pokoiów dla niey przeznaczonych, gdzie

wszyscy obecni zostali zaszczyceni uprzeymem i łaskawem posłuchaniem. — Nazajutrz przed wyiazdem swoim aż do godziny 10tey przed południem ta łaskawa i pełna dobroci Monarchini, pozwoliła nam cieszyć się miłą Jey obecnością; nad wszystkie wyrazy uprzeyma, sama raczyła przywołać do siebie urzędników mieyscowych, powtórzyła swoie zupełne zadowolnienie za wszystkie starania dla Jey usługi poczynione, które zwykłą sobie grzecznością bardzo łaskawie uważała. Dowiedziawszy się, iż nowo narodzone dziecko WW. Uszyńskich, Sekretarstwa Jeneralnych, czekało chrztu, ofiarować raczyła swoią łaskę bydź chrzesną onego Matką, i dopełnienie tego religiynego obrzędu w swoiem Imieniu JW. Prezesowi Kommissyi Woiewódzkiey poleciła; matka zaś dziecka brylantowemi obdrzona została kolczykami. Officerowie żandarmeryi, którzy mieli zaszczyt eskortować N. Cesarzową, w tabakierkach i zegarkach złotych odebrali podarunki. Cały dzień 17 miesiąca był niepogodny, wszakże w czasie wiazdu do miasta tuteyszego N. Cesarzowey wypogodziło się. Nienadaremnie przysposobione staranne oświecenie miasta czyniło piękny widok, nadewszystko brama przy moście naprzeciw domu, w którym N. Cesarzowa miała nocleg, prawdziwie odpowiednie oney przeznaczeniu urządzona, bardzo gustownie i rzęsisto oświecona, uderzała w oczy, a niewymuszony, lecz od samego uczucia podany w wielkiem przezroczu napis: *Dla Matki Oyca swego Polacy!* był wiernym tłumaczem tychże uczuć. Domy zwłaszcza niektórych urzędników, gdzie znakomite osoby ze świty N. Cesarzowey miały dla siebie ze wszelką gościnnością przygotowane kwatery, bardzo starannie i stosownie do okoliczności były oświecone. JW. Prezes Kommissyi Woiewódzkiey odprowadził N. Cesarzową do Ostrołęki, od którey brylantowym z Jey cyfrą pierscieniem udarowanym został.

Z Petersburga, d. 6 Wrześniu d. k.

Ukaz N. Pana pod d. 26 Sierpnia zawiera:

W Manifeście z dnia 30 Sierpnia 1814 wydanym, w artykule 3cim wyraziliśmy, że przeciąg pokoiu i spokoyności poda Nam sposobność, nietylko utrzymanie woiownikom opatrzyć lepsze i obfitsze od dawnieyszego, ale też dać im osiadłość i do nich przyłączyć ich rodziny. Pierwszy z tych zamiarów już iest dopełniony; drugiego uczyniono początek, przez założenie woyskowych osad w mieyscach, uznanych za naydogodnieysze dla pierwszych doświadczeń i w tym celu przeznaczone:

a) Dla osady pułków 1wszey grenadyerskiey dywizyi, w Gubernii Nowgorodzkiey, Powiat Nowgorodzki.

b) Dla osady pułków 2giey dywizyi pieszey, w Gubernii Mohilewskiey, Powiat Klimowiecki.

c) Dla osady pułków 3ciey dywizyi ułańskiey, w Gubernii Słobodzko-Ukraińskiey, Powiaty: Wołozański i Zmiiewski.

d) Dla osady pułków dywizyi Buhskiey-ułańskiey, w Gubernii Chersońskiey, Powiaty: Chersoński, Elisabetgradzki, Alexandryyski i Olwiiopolski.

Woyskowe osady zakładaią się powszechnie w samych włościach ekonomicznych.

Włości, które weszły już do składu okręgów osad woyskowych na osnowie

oddzielnych Ukazów Naszych, uwolnione od opłaty skarbowych podatków, od pełnienia rekruckiey i wszystkich innych ziemskich powinności, a za iedyny na nie obowiązek włożono kompletowanie tych pułków, które w nich są osadzone, ludem do służby zdolnym, oraz przykładanie się do urządzenia ich osady; i przez to się dopełnia dawno życzone od Nas przedsięwzięcie, iżby w czasie pokoiu żołnierz, ile można, iak naymniey był oddalony od swoiey rodziny i domowego pożycia, a pułki w składzie swym innych ludzi nie miały, prócz ze swoich okręgów.

Lecz dla osiągnienia w zupełności powszechnego dobra, które z osad woyskowych wyniknąć powinno, ukazuie się dogodnem, iżby z przeyściem niektórych ekonomicznych włości pod zwierzchność woyskową, ulgę znalezli w pełnieniu rekruckiey powinności wszyscy dalsi w powiatach tych znayduiący się włościanie, w zamianę przybyłych dla nich obowiązków.

Zatem znayduiemy rzeczą potrzebną wszystkie wyżey wymienione Powiaty: Nowgorodzki, Klimowiecki, Woiczański, Zmijewski, Chersoński, Elisabetgradzki, Alexandryyski i Olwijopolski, uwolnić w czasie pokoiu od naboru rekruckiego na prawidłach następuiących:

1) Wszystkie ekonomiczne w tych powiatach włoście uwalniaią się od tey powinności bez żadnego pieniężnego od nich za rekruta wynagrodzenia dla skarbu, w zamianę oddzielenia niektórych z tych włości pod zwierzchność woyskową dla osadzenia pułków. To oswobodzenie rozciąga się zarówno i na iemszczyków (bawiących się furmaństwem.)

2) Dla chłopów zwierzchności udziałowey, obywatelskich i wolnych rolników, którzy dotąd obowiązani byli do rekruckiey powinności, zostawuie się uwolnienie od niey za opłatą do skarbu za każdym rekruckiem naborem z pięciu set dusz po dwa ruble z duszy za każdego rekruta. Zebrana tym sposobem summa przeznacza się na urządzenie woyskowych osad.

3) Lecz w czasie woyny wszyscy uwolnieni powiatów tych włościanie, powinni należeć do powszechnego ustanowienia i dawać w naturze rekruta dla dopełnienia woysk działaiących, podług zasad powszechnych.

Na tey osnowie uwolnienie od rekruckiey powinności rozciągnione będzie w późnieyszym czasie na te wszystkie powiaty, które przeznaczone później zostaną na osady woyskowe. Kiedy zaś za pomocą Bożą, osady te przyyda do zupełnego stanu swoiego bytu, i urządzone zostaną podług Naszych zamiarów, wtedy w czasie pokoiu nie będą iuż potrzebne rekruckie nabory w całem Naszem Państwie.

Rozkazuiemy Rządzącemu Senatowi około wykonania tego Ukazu należyte uczynić rozporządzenie.

— *D.* 10 —

Gazeta Senacka z dnia 7 b. m. zawiera Ukaz J. C. Mości do Rządzącego Senatu pod d. 14 Sierpnia, w tych słowach:

"Wszystkie dozwolone przywozić do Rossyi, podług taryffy 1816 roku, towary, nie wyymuiąc i niemianowanych, których przywóz pozwolony tylko do portów Petersburgskiego i Odeskiego, rozkazuiemy pozwolić od 1 Września roku bieżącego wprowadzać przez komorę Radziwiłłowską, z pobieraniem położonych w tey ta-

tyſſie opiat, i zachowaniem wszystkich postanowionych prawideł.„

Xiążę Urusow Rzeczywisty Radca Stanu, Vice-Gubernator Petersburgski, uwolniony iest na własną proſbę od tego obowiązku, a na mieyscu iego został Vice-Gubernatorem, Dyrektor banku assygnacyynego, Borozdin.

Podróże przez Cesarską akademiią nauk Petersburgską w różnych czasach od roku 1733, aż do dni naszych przedsiębrane, zawieraią ogólny zbiór naydokładnieyszych o Cesarstwie Rossyyskiem wiadomości. Dzieła wielkich i uczonych postrzegaczów Krascheninnikowa, Lepiechina, Pallasa, Gmelina, Güldenstädta, wydawane w różnych czasach, nie daią czytelnikom dostatecznego ciągu i porządku; przeto akademiia na wniesienie Prezesa swego, JW. Uwarowa, postanowiła zrobić nowe i dokładne wydanie Rossyyskie wszystkich dotąd przez akademiią przedsiębranych podróży. Tom pierwszy tego ogromnego (około 30 lub 40 tomów) zbioru wyszedł z pod prassy. Zawiera się w nim opisanie Kamczatki, Krascheninnikowa, ze wstępną przedmową o zamiarze i podróżach, w tym zbiorze umieścić się maiących, oraz życie tego pisarza. Tom II iest iuż pod prassą: ozdobiony będzie kartą ieograficzną Kamczatki, odrysowaną przez członka akademii Wiszniewskiego, podług niewydanych i naynowszych obserwacyy. Wiadomo, że biegły ten astronom odbył prawie 90 tysięcy wiorst podróży po kraiu Rossyyskim, gdzie około 3,000 zrobił obserwacyy, i dziś nad opisaniem swey podróży gorliwie pracuie. Nayiaśnieyszy Cesarz, któremu zbiór ten iest przypisany, łaskawie tom pierwszy przyiąć raczył.

Z Wiednia d. 5. Października

Przypadaiące wczoray imieniny Nayiaśnieyszego naszego Monarchy były dniem modłów i błogosławieństw dla całey Monarchii, gdyż z woli N. Pana uroczystość ta obchodzona zazwyczay bywa w dniu Jego urodzin w Luiym. Tak w stolicy naszey iako też po wszystkich mieyscach wznosiły się gorące modły do Nieba o iak naydłuższe życie nayukochańszego Monarchy.

Część C. K. Dworu, która odprowadziła N. Arcy Xiężnę Leopoldynę, Małżonkę Następcy tronu Portugalskiego i Brazyliyskiego do Rio-Janeire, przybywszy szczęśliwie na liniiowym Portugalskim okręcie S. Sebastian pod rozkazami Kawalera Souza d. 19 Września do Liworna, udała się ztamtąd d. 28 tegoż miesiąca przez Florencyią lądem do Wiednia. J. C. K. Mość na dowód ukontentowania swoiego doręczyć kazał rzeczonemu Kawalerowi Souza, wraz z kosztowną tabakierą z brylantową swoią cyfrą, order żelazney korony 3ciey klassy, odprowadzaiącemu tenże Dwór nadwornemu Portugalskiemu Lekarzowi Bernardini, takąż tabakierę, officerom brylantowe pierścienie, a służącym Brazyliyskim i maytkom dary w pieniądzach.

Jle w wszystkich częściach Monarchii, podług nadeszłych tu doniesień, obfity był tego lata urodzay zboża, tyle także zanosi się na obfity i dobrego wina zbiór, który rozpoczął się iuż po tuteyszych górach. W okolicach Prezburga, gdzie z powodu padaiących deszczów zaczęły iagody gnić, zacząć się także miał na początku b. m. " Gdy iagody, wyraża gazeta tamteysza pod d. 2 Października, zupełnie doyrzały.

spodziewać się zatem potrzeba dobrego wina i dla mnogości iagód, obfitego zbioru. W Budzkich górach rozpoczął się zbiór d. 25 Września i obiecuie niemniey wiele i dobrego wina.„ (O innych okolicach Węgier, a mianowicie tych, z których wino idzie do Polski, nic Gazeta Dworska nie wspomina.)

Z Akwisgranu d. 29 Września.

N. Król nasz odbywszy szczęśliwie podroż swoią z Berlina przez Naumburg, Hanau i Andernach, gdzie zanocował, przybył tu onegday o godzinie 5 zpołudnia w pożądanem zdrowiu. Wczoray o godzinie 1 zpołudnia przybył tu także N. Cesarz Austryiacki przy wystrzałach z dział. J. K. Mość wyiechał naprzeciw Wysokiemu swoiemu Przyiacielowi i oba Monarchowie wiechali w odkrytym powozie Królewskim do miasta. J. K. Mość obiechał z N. Cesarzem około uszykowanego woyska i zawiozł go do iego mieszkania. W krotce potem odwiedził N. Cesarz J. K. Mość i oba Monarchowie wyszli zaraz przed mieszkanie Królewskie, Cesarz w mundurze granadyerskiego Pruskiego swoiego pułku, dla przypatrzenia się przeciągaiącem woyskom. Przybycie N. Cesarza Rossyyskiego nastąpiło dopiero w wieczor o godzinie 9 dnia tegoż. Oba Monarchowie, N. Król Pruski i N. Cesarz Rossyyski zabawiwszy cokolwiek w mieszkaniu ostatniego, udali się do N. Cesarza Austryiackiego, który tymczasem wyiechał iuż był do N. Cesarza Rossyyskiego, i zaczekali w iego mieszkaniu na iego powrot. — Naypięknieysza pogoda służyła NN. Monarchom w całey ich podroży, iż naywiększą radością zostali od mieszkańców tuteyszych przyięci, a powszechne oświecenie miasta zakończyło dzień ten pamiętny.

D. 25 przybył tu Lord Castlereagh stanął w domu Kupca Schlösser; d. 26 Kanclerz stanu Xże Hardenberg, a w wieczor Xże Richelieu; d. 27 Xże Wellington, a d. 28 z rana Xże Metternich. Oprocz powyższych przybyli tu Angielski Podsekretarz Planta, kancelaryia Lorda Castlereagh, Naczelny Wodz Rossyyski Hr. Beningsen, JJ. Adjutanci N. Cesarza Rossyyskiego Ożarowski i Jomini, Bankierowie Baring, Rotschild, Delmar, &c.

D. 25 przeznaczone na kongress oddziały woyska zaciągnęły tu na straże, które dotąd obywatele utrzymywali.

Od trzech powozów, które Xże Regent Angielski w podarunku Cesarzowi Rossyyskiemu posłał, musiano na celney komorze Belgickiey przewozowego cła 1600 fr. zapłacić.

Ziomek nasz, uczący się kosztem J. K. Mci w Rzymie i wiele obiecuiący Gau, przybył z Szambelanem Pruskim Baronem Sack na wyspę Maltę, zkąd oba d. 1 Sierpnia przedsięwzięli podroż do Egiptu.

Miasto nasze da d. 2 Października dla obecnych tu Wysokich Monarchów bal świetny.

Lord Bedford został tu d. 28 na wyieździe przez policyią przytrzymany, ponieważ porwał się do pistoletu i groził zabiciem kowala, który dorobiwszy kilka śrub do iego powozu, żądał za nie 20 fr. i gdy Lord niechciał mu tyle zapłacić, kowal chciał odebrać swe śruby, o co rozgniewany Lord pistoletem mu pogroził.

Na Leodyyskiey granicy zatrzymała Niderladska komora celna transport przedniego wina, przeznaczonego do Akwisgranu dla Cesarza Rossyyskiego, którego wartość, iak celnicy twierdzili, była za nisko podana.

Z Paryża d. 29 Września.

Królowi odezwały się przed kilku dniami bole podagry w ręce, ale iuż ustały.

Wychodzić tu teraz będzie pismo pod tytułem. *Dostrzegacz Kongressowy*, który wiernie donosić nam ma to wszystko, co usłyszy lub widzieć będzie. Czyli ten dostrzegać należeć będzie do tych bystrowidzących ludzi, którzy wiedzą, iż po wschodzie słońca iest dzień, a po zachodzie noc, czas okaże. Na czas Wiedeńskiego kongressu wysłano podobnież dla zaspokoienia ciekawości dostrzegaczów, którzy nam wielką obiawili taiemnicę, że godzina 12 wednie iest południem.

Mowią, iż Marszałek Macdonald żeni się z wdową po Ienerale Moreau. —— Chorąży Sawary, syn Ienerała tegoż nazwiska, ożenił się w Kalkucie z wdową po Ienerale majorze Merley.

Rząd cofnął wszystkie pozwolenia na domy grow po wielkich miastach, a mianowicie przy kąpielach. Na przyszłość w iednym tylko Paryżu będzie uprzywileiowany dom dla grów pod dozorem zwierzchności, aby nie było oszukaństwa.

P. Angelo Paulo, były sprawuiący interessa Tureckie w Paryżu, ktory prowadził tu wielki przepych i roskoszne życie, oraz długi zostawił, za powrotem do Stambułu został uduszony.

Rossyyski Admirał Czyczaków, który ożenił się bogato w Anglii, zamyśla tu, iak zapewniaią osiąść.

Podług pism tuteyszych umrzeć miała w Conors uboga kobieta, która dożyła lat 160!

Wystawienie traiedyi Belisara zostało tu z niewiadomych przyczyn zabronione.

Niedawno chciano znowu w zachodnich departamentach wzniecić rozruchy, ale nie udał się ten złośliwy zamysł.

Snycerz Lemot otrzymał za posąg Henryka IV. 337,860 fr. daleko mniey niżeli robotnicy dawnievszych posągów.

Marszałek Gouvion St. Cyr posiada ciągle zupełne Króla zaufanie. Marszałek Marmont (Xże Raguzy) nie iest na przypadaiące na niego kwartalne dowodztwo gwardyi powołany, co uważanem iest iako skutek niełaski Krola z powodu iego w Lyonie kommissu.

Dziennik ogólny zapowiada, iż po ustąpieniu woysk sprzymierzonych z Francyi dwa tylko, ulki gwardyi Królewskiey pozostaną w Paryżu, reszta osady uda się do oustąpionych twierdz naygranicznych.

P. Watson, Szkot, twierdzi, iż w czasie swey podroży przez Francyią odkrył ważny literacki zabytek; znalešć bowiem miał w kollegium w Douai rękopism wierszów Ossiana, który tam na początku przeszłego wieku kilku iego ziomków złożyło. Rękopism ten zgadza się co do myśli z tłumaczeniem Macphersona.

W Madrycie wyszła z druku pierwsza część napisaney z zlecenia Króla historyi woyny przeciw Bonapartemu, a pięć następnych części idą pod prassę.

Z Londynu d. 25 Września.

Królowa tak iuż słaba iest, iż zaledwo domowników swoich poznać może. Zasypia ustawicznie, lecz sen iey nie iest naturalny, ale tylko skutkiem wycięczenia sił. Xże Rejent będąc niedawno u niey bardzo się zasmucił. Nie mówi do nikogo, i oprócz lekarstwa żadnego nie używa positku.

D. 22 b. m. słyszeć się dały działa w Towrze z powodu 57 rocznicy koronacyi

Króla.

Wielki Xże Rossyyski Michał powrócił z obiadu W. Brytanii do Londynu. Uważaią, iż nader szypko ieździ, a wszelako nic nie opuszcza, co tylko warte iest widzenia.

Baron Alexander Humboldt (podróżuiący) stawiony był d. 24 b. m. przez swoiego brata, Posła Pruskiego, przed Xciem Rejentem.

Przybyły tu z wyspy S. Heleny Lekarz Bonapartego O'Meara, miał kilkokrotne długie posłuchanie u Ministrów.

Jeden tylko dom kupiecki w Liwerpoolu zapłacił przed kilku laty w przeciągu iednego roku opłaty pocztowey 1400 fszt. Wystawić sobie można iak obszerny musiał prowadzić handel.

Gazeta Goniec stara się dowieść, iż spadanie rządowych papierów okazuie ulepszenie bytu narodowego, podobnie iak przed rokiem gazeta Morning - Chronicle z ich podnoszenia się, wnosiła zmnieyszenie się handlu.

Senat akademicki w Edinburgu ogłosił niedawno w iednym dniu 103 kandydatów doktorami medycyny, pomiędzy któremi było 42 Szkotów, 28 Anglików, 28 Irlandczyków, reszta z wschodnich i zachodnich Indyy, z Rossyi i Szwaycaryi.

Gazeta Times dziwiąc się, iak gazeta Goniec mówić teraz może o rokoszu Hiszpańskiey Ameryki: "że Anglia tak gorszącego nieposłuszeństwa, iakim iest bunt tamteyszy ścierpieć nie może, i dla dobra Europy przytłumić go musi,„ iest tego zdania, które nawet Lord Castlereagh miał dawniey oświadczyć, że Anglia nie powinna się wcale do tamteyszych wasni mięszać, gdyż dosyć ma z własnemi osadami do czynienia.

P. Irwin przybył iako deputowany od Ziednoczonych Stanów północney Ameryki do Bolivara do Angustury, i iak słychać czyni z nim układy. —— Odezwą w d. 21 Czerwca w Buenos - Ayres wydaną, nakazano wszystkim Mnichom i Xiężom rodem z Hiszpanii wynieść się w przeciągu dwóch miesięcy z tey Rpzltey.

Dworska gazeta Króla Chrystofa na St. Domingo czyni uwagi nad położeniem Hayti i nad politycznem postępowaniem Petiona, który odkazuiąc swoią władzę Jenerałowi Boyer, przyłożył się do przedłużenia rozdwoienia Haitanow. "W rządzie, wyraża rzeczona gazeta, gdzie niema ustalonego następstwa, i gdzie tak wielu było kandydatów na urząd prezydenta, trudno było przewidzieć na kogo padnie panowanie. Z pomiędzy kolorowych jenerałów był Bazelai naystarszym, gdyż w roku ieszcze 1803 mianowany był przez Bonapartego jenerałem brygady; po nim następowali JJ. Borgella, Francisque, Bergerac, Trichet, Lys, Brung, Leblanc, i Boyer. Z pomiędzy czarnych jenerałów naystarszym był Valvel (od r. 1804) a po nim Gddon i Frederic. Jakże każdego zadziwić musiało po śmierci Petiona naymłodszego Jenerała, Jana Boyer, który w r. 1807 był ieszcze sekretarzem Petiona, widzieć na urząd Prezydenta obranego!, Po tem napomknieniu, spodziewaiąc się pomiędzy republikańskiemi jenerałami zrządzić rozdwoienie, wzywa taż gazeta mieszkańców republikańskiey części Hayti, aby Króla Chrystofa uznali, który ręce ku nim wyciąga.

Z Chrystianii d. 15 Września.

Wielkorządca, Feldmarszałek Hr. Mör.

ner w krótce nas opuści. Deputacyią od seymu podała mu d. 14 b. m. adress, w którym seym w imieniu narodu Norwegskiego dziękuie mu za okazaną staranność o dobro kraiu i wyraża żal swóy z powodu iego oddalenia.

Z powodu wiadomego nieprzyzwoitego kroku uwiedzionych chłopów z parafiy Hallingdal i Ringering wyszło tu d. 15 b. m. rozporządzenie Królewskie, które kończy się temi słowy: "Jak z oycowską łaską każde słuszne żądanie zacnego stanu chłopskiego prawną i przyzwoitą drogą przed nasz tron zaniesione zawsze wysłuchamy, i ile okoliczności dozwolą, ciężary ludu wieyskiego starać się zmnieyszyć będziemy, tak że użyiemy powierzoney nam przez konstytucyą siły do utrzymania w kraiu powszechney spokoyności, i każdego burzyciela dla otrzymania zasłużoney kary przed sąd stawić każemy.„

Z Sztokolmu d. 18 Września.

Na przeciw powracaiącemu d. 22 b. m. z Norwegii Krolowi wyszedł ztąd szwadron gwardyi Królewskiey do Jarfwa; w Hagalund o cwierć mili od tuteyszey stolicy był Król z Następcą tronu, w iednym powozie siedzący, w wieczor dnia tego przez jazdę mieyską przyięty, i iechał oświeconą drogą aż do wzgorka, z którego powitany został wystrzałami z dział. Przy oświeconych rogatkach stała w paradzie mieyska piechota, i magistrat z 50 starszemi miasta maiącemi na czele zasłużonego Wielkorządcę, Wiceadmirała Barona Cedeström, powitał Krola do którego Wielkorządca miał mowę. Od Hagalund aż do zamku Królewskiego cała droga tak dalece zapełniona była tłumami ludu, który wyszedł przeciw Monarsze i witał go radośnemi okrzykami, iż kilkokrotnie musiał się powóz Królewski zatrzymywać. Pomimo tego natłoku nie zdarzyło się przecież żadne nieszczęście. Pogoda była piękna i mieszkańcy z własney ochoty oświecili domy. Przy tych nowych dowodach uszanowania i miłości tuteyszych mieszkańców wiechał Król do zamku swego. Gdy przybył do rogatek dano w Schifsholm 128 razy z dział ognia. Jak tylko J. K. Mość w zamku stanął, rozkazał zaraz następuiące wygotować oznaymienie:

My Karol Jan, &c. czyniemy wiadomo, iż gdy z przedsięwziętey do naszego królestwa Norwegskiego podroży powróciliśmy do stolicy, przeto ustaie na czas naszey niebytności łaskawie ustanowiony rząd, co wszystkim, do ktorych należy, do zachowania podaiemy. —— W Zamku Sztokolmskim d. 22 Września 1818.

Karol Jan.

Chłop w wschodniey Gotlandyi podczas łowienia ryb wyciągnął z wody złotą dawney roboty półtora funta ważącą i 35 powiększey części nieszlifowanemi dyamentami osadzoną koronę. Domyślaią się, iż ona należała do Króla Zygmunta, któremu przy ustępie po przegraney bitwie w r. 1598 pod Stangebro, przez którą tron Szwedzki utracił, zapewne w rzeczoną rzekę upadła. Chłop znayduie się w drodze do naszego miasta, dla oddania tego kleynotu Królowi.

Mówią tu ieszcze o iedney podróży Króla z Następcą tronu do Schoonen. Jutro wyiedzie J. K. Mość na kilka dni do wieyskiego swoiego mieszkania do Rosersberg.

DODATEK
DO Nro 82.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 14 PAŹDZIERNIKA 1818 Roku WE SZRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Uniwersytet Jagielloński z Towarzystwem Naukowem złączony zachowuiąc przepis Statutu Akademickiego i chcąc uświetnić rownie otwarcie szkół publicznych iako i rocznicę zaprowadzenia Konstytucyi od Trzech Nayiaśnieyszych Dworów wolnemu Miastu nadaney, odprawi na dniu 18 Października r. b. w Amfiteatrze Szkół Nowodworskich o godzinie 11 rano posiedzenie publiczne w następuiący sposób:

1mo. W. Jan Nowicki odczyta drugą połowę rozprawy: *O nadużyciach Nauk.*

2do. W. Józef Sołtykowicz odczyta dalszy ciąg Rozprawy: *O przyczynach uwłaczaiących Naukom mniemań, odradzaiących się w rożnych wiekach świata.*

3tio. W. Józef Łęski, zamknie to posiedzenie dalszym ciągiem rozprawy: *O Malarstwie.*

P. Czaykowski, Sek. T. N.

Z Włoch d. 25 Września.

Xiężna Paulina Borghese iest na powrot w Rzymie oczekiwana. Podczas używania kąpieli w Luce dała bal, na którym znaydowały się także Małżonki Austryiackiego Posła Hr. Appony i Angielskiego Burghersh.

Grób znanego Angielskiego romansów Pisarza Smolet, nad brzegiem Arno, między Liwornem i Pisą będący, tak dalece przez podrożuiących Anglików laurami obsadzony został, iż dla dostąpienia do niego musiano ich część wyciąć.

Od brzegów niższey Elby d. 2 Października.

Ostatni Numer politycznego Dziennika Hamburskiego zawiera między innemi, co następuie: — "Pomiędzy sprawami Niemieckiemi znayduie się iedna, która ściągnie zapewne uwagę zgromadzonych w Akwisgranie Monarchów i Ministrów. Teraźnieyszy W. Xże Badeński, liczący dopiero lat 32, zaślubiony z Stefanią Beauharnois, ma dotąd tylko 3 corki, a żadnego syna. Jego Dziad Margrabia Badeński, zostawił z powtornego małżeństwa z Hrabiną Hochberg 3 synów, którzy noszą nazwisko Hrabiów Hochberg. Na tych Hrabiów, którzy uznanemi są za należących do panuiącey Rodziny, chce W. Xże po swoy śmierci przenieść następstwo, ia-

koż i głos publiczny w Badenie iest zatrzymaniem dawney Dynastyi. Tymczasem Bawaryia odzywa się z swoiemi prawami, i utrzymuie, iż W. Xże nie może naznaczyć następstwa nieiumeunym krewnym.

Z Kopenhagi d. 29 Września.

Gazeta tuteysza wzmiankuie, iż w pewney kompanii była mowa o wyprawie Anglików do bieguna połnocnego (w Duńskim ięzyku Polen, Polska) dla otworzenia prostey drogi do Chin. "Ach, rzecze pewien siedzący przy grze u stolika, to nic nowego: z Rossyi idzie tyle karawan do Chin, czemuż nie mogłoby to także przez Polskę nastąpić!

Wdowa po zmarłym przed pół rokiem wyrobniku urodziła tu d. 23 czterech chłopców, którzy wszyscy żyiąc i dosyć będąc czerstwemi, zostali d. 27 w Kościele Stey Troycy przy mnostwie widzów ochrzczonemi, i otrzymali imiona Abrahama, Izaaka i Jakoba, a czwarty Karola Fryderyka.

Z Hagi d. 29 Września.

Rossyyski Szambelan Xże Dołgoruki przywiózł tu wiadomość, że N. Cesarzowa Rossyyska Matka d. 28 Październiką, a N. Cesarzowa panuiąca pierwszych dni Listopada do Bruxelli ziadą. Rossyyski Poseł, Jenerał Phull, odebrał zlecenie zamówić mieszkanie dla orszaku obu Monarchiń. — Cesarzowa Matka była iuż w r. 1781 w Bruxelli, podróżuiąc w owczas z ś. p. Cesarzem Pawłem, Małżonkiem swoim, pod imieniem Hrabiny Połnocy.

Od brzegów Menu d. 30 Września

Jeżeli kongress Akwisgrański, wyraża gazeta Weimarska, istotnie wyższe ma cele nad rozmowienie się względem odciągnienia woysk z Francyi, tedy przedewszystkiem dwie głowne przeszkody do pokoiu powinny bydź usunięte, to iest duma szlachty uwłaczaiąca obyczayney godności człowieka, i zagrażaiący wytępieniem rozumu jezuitysm. Poki te dwie iadowite żmiie toczyć będą urządzenia społeczne, myśleć niemożna o spokoyności.

Jnne z pism publicznych czyni zapytanie: Dla czegoż zieżdżaią się Monarchowie do Akwisgranu? i odpowiada: Dla okazania nam rzeczywiście, iż skutecznieysze iest ustne, niżeli pismienne postępowanie.

Podczas uroczystego wesela P. Karola Rotschild z Panną Herz w Frankforcie kazał bankierski ten dom rozdać pomiędzy ubogich wszystkich wyznań tego miasta 25,000 złr.

W Yviers, podług pism publicznych, miał bogaty młodzieniec zrobić u Notaryusza testament, potem się zastrzelił. Notaryusz oświadczył, iż ten młodzieniec odkazał Napoleonowi i iego dziedzicom 2 mill. fr.

Na dowod iak kosztowne są bitwy, oprocz straty ludzi, wyrachowano, że bitwa pod Wagram kosztowała Francyią przez utratę ładunkow działowych i karabinowych, koni, mundurow, prochu i.t.d. przeszło 8 mill. fr.

Krol Wirtembergski dwa dotychczasowe ordery tego krolestwa złotego orła i zasługi połączył w ieden pod nazwiskiem orderu korony Wirtembergskiey, ktory składa się z złotego krzyża z herbem krolestwa i t. d.

Z Filadelfii d. 25 Sierpnia.

Przybyły tu w 13 dni z Cap-Français okręt Henryk pod Kapitanem William za-

pewnia, iż podczas tego odpłynienia zupełna na wyspie St. Domingo panowała spokoyność, i w Cap-Françals nic wcale o woynie nie mowiono, chociaż wiedziano o chęciach Chrystofa z odezwy iego do mieszkańców rzeczypospolitey Hayti. Król ten Murzynów myślał zapewne, iż skoro pokaże się z woyskiem na granicach tey rzeczypospolitey zaraz mu się podda; lecz inny duch okazał się w Port-au-Prince. Jenerał Boyer zgromadził na popis woyska i dał im miesięczny żołd w podarunku. Zresztą nie wiemy co się daley w owey części St. Domingo dzieie.

Rząd Buenos-Ayres postanowił, iż bandera woienna oprocz dwoch kolorów przyiętych niebieskiego i białego mieć będzie w środku słońce, dla rożnicy kupieckich okrętów. — W dziennikach nad rzeką Plata wychodzących czytamy co następuie: Gdy połączone woysko powstańców gotowało się do odparcia napadu woyska Królewskiego z Peru pod Jenerałem Osorio w Chili, który napad istotnie nastąpił, skarb kraiowy został zupełnie na uzbroienie i koszta woyny wyprożniony. Duchowieństwo atoli świeckie i zakonne, wszystkie korporacyie i bogaci prywatni ludzie w Santiago postanowili ofiarować kraiowi wszystkie naczenia srebrne, kleynoty i drogie kamienie, iakie kto posiadał. Wyznaczono kommissyią, która w imieniu ich ułożyła adress do republikańskiego rządu i oddała mu wszystkie te rzeczy. Rząd przyiął ie, ale tylko iako pożyczkę i zastaw na zaciągnienie dla skarbu pieniędzy, i skoro skarb będzie w stanie wykupić te rzeczy, zwrocone właścicielom zostaną. Dla uwiecznienia zaś tego patryotycznego czynu rozkazał rząd na piramidach na wschodzie i zachodzie miasta na wniyściu od lądu i morza umieścić następuiący napis: — "D. 5 Marca 1818 mieszkańcy Santiago oddali dobrowolnie swe srebra i kleynoty na potrzeby kraiu, zaręczaiąc, iż poki oyczyzna będzie w niebezpieczeństwie nie będą podobnych używać rzeczy. Narody świata, cudzoziemcy, którzy przybędziecie do Chili, sądcie czyli lud taki może nazad bydź do niewoli zwrócony!" — Po zupełnem zniesieniu woyska Jenerała Osorio, chciano wynagrodzić Jenerała St. Martin; lecz zwycięzca pod Chabacuo i Maipo nie przyiął ani wyższego stopnia, ani żadney inney nagrody. Municypalność Santiago ofiarowała mu 20,000 dolarów; lecz nieprzyiął ich, odpowiedziawszy, iż przez dopełnienie swoiego obowiązku czuie się bydź wynagrodzonym. Za iego przykładem poszli wszyscy pod iego dowodztwem będący officerowie.

Z Sztuttgardu d. 25 Września.

N. Cesarzowa Rossyyska Matka oczekiwana tu iest około 12 Października. Pomiędzy uroczystościami, które tu podczas iey pobytu nastąpią, naycelnieyszą będzie uroczystość zbioru wina, którą dla niey Królowa gotuie.

Przybyły tu przed kilku dniami Arcy Xże Maxymilian Austryiacki, iedzie przez Bruxellą do Francyi i Anglii pod nazwiskiem Hr. Novellara. Towarzyszami iego podroży są Jenerał Hr. Hardego i Pułkownik Woeber.

Z Szwaycaryi d. 20 Września.

Jenerał Szwaycarski Weiss, który znany także iest iako pisarz uczonych dzieł, zakończył w Coppet życie w 67 roku swoiego wieku.

D. 15 wielka rada kantonu Fryburg zgromadzona była nadzwyczaynie od go-

dziny 8 z rana do 5 popołudniu, i uchwaliła większością 69 przeciw 42 głosów przywrócenie zakonu Jezuitów w tym kantonie. Nietylko w tym kantonie, ale i w Soloturnie przywróconemi bydź maią. W Walizei znayduie się zakład tego zakonu, z którego za naypierwszą sprzyiaiącą wiadomoscią rozesłanemi zostaną do wszystkich okolic iego Apostołowie.

Dnia 12 i 13 *Października* 1818.
Cena zboż róznego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
Pszenicy	29 —	27 —	26 —	24 —
—Zyto	17 —	16 —	15 —	14 —
—Jęczmienia	14 —	13 —	12 —	11 —
— Owsa	7 15	7 —	6 15	6 —
— Jagieł	36 —	34 —	32 —	30 —
— Grochu	18 —	17 —	16 —	15 —
— Rzepaku	26 —	25 —	24 —	23 —

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 7 Października.
Czer. Zł. Hollenderski Szeinami. Złr.
Czer. Zł. Cesarski.
Moneta konwencyyna za 100 . Złr. 239½
W Krakowie d. 11 Października.

		Złp. gr.
Czer. Zł. Holl: monetą Courant	Złp.	19 gr. 5
— detto Cesarski . . — —		18 — 24
Fryd. Pruskie . . . — .		33 — —
Luidor . . . . — .		36 — —
zoto frankowy . . . . — .		32 — —
Szeiny Wiedeńskie za 100 —		226 — —
Złoty ryński Szeinami . — .		1. — 23

TEATR NARODOWY.

Dyrekcyia Teatru ma honór uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż dnia 11 b. m. rozpoczyna tu Reprezentowanie sztuk Dramatycznych; Abonement zaś zaczyna się od 1go Listopada.

DONIESIENIA

Bractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego podaie do wiadomości, iż stosownie do Ordynacyi odprawiać się będzie dnia 3go. miesiąca Listopada r. b. i następnych, w Kamienicy Brackiey w Sienney ulicy pód L. 53 licytacyia Srebér, Złota, Kleynotów, Sukien, róznego gatunku bielizny — więcey daiącemu za gotową srebrną monetę. O czem Prześwietną Publiczność uwiadomiaiąc na wspomnioną licytacyią i dzień Bractwo zaprasza. W Krakowie d. 2 Października 1818 r.

Piekarski, S B.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż w skutek rezolucyi Trybunału pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa z tego Okręgiem z dnia 6 Października r. b. N. 2052 wydaney uchwałę Rady Familiyney z dnia 4 Lipca r. b. w Sądzie Pokoiu Okręgu II Wolnego miasta Krakowa w opiece małoletnich po niegdy Kazimierzu Maydrowiczu odbytey zatwierdzaiącey, Kamienica po niegdy Kaziemierzu Maydrowiczu pozostała; w Kazimierzu Katolickim pod N. popisowym 102 stoiącą, przez publiczną licytacyią więcey daiącemu za gotową Srebrną monetę przedaną będzie.

Pod warunkiem 1) iż Kupuiący całkowitą summę w dniach ośmiu po licytacyi złożyć powinien będzie, z którey połowę na ręce J. Antoniny Maydrowiczowey wypłacić za Kwitem teyze, a połowę na małoletnich przypadaiącą do Depozytu Sądowego złożyć będzie powinien.

2) Pozostałą Wdowę Antoninę Maydrowiczową w mieszkaniu do 1go Kwietnia r. b. utrzymać.

3) J. Mieszkańców za kontraktem mieszkaiących do czasu Kontraktem okryślonego.

4) Wartość tey Kamienicy podług Aktu detaxacyi przez w sztuce biegłych iest w Kwocie 30,888 gr. 22 oznaczona przeto chęć licytowania maiący iotą częścią do trzecii iako vadium przy rozpoczęciu Licytacyi złożyć są obowiązani Kwotę 3088 gr. 26.

5) Warunki Licytacyi i Akt detaxacyi wolno iest każdemu w Biórze podpisanego przeyrzeć.

6) Niedopełniaiący Warunków Licytacyi utraci vadium i na iego koszt nowa Licytacyia przedsięwziętą zastanie, przeto do Licytacyi przedstawioney termin na dzień 7 Listopada r. b. na godzinę 10tą ranną naznacza, w którym to terminie chęć licytowania maiący w Kancelaryi Trybunału przed podpisanym iako do tey przedaży delegowanym się zechcą. — W Krakowie d. 8 Października 1818.

Skurzynski Sek: T. I. Inst. W. M. K. D.